

<https://doi.org/10.36818/2071-4653-2020-6-13>
 УДК [338.45:351.824.11]:[330.322+330.341.1](477.7)
 JEL L16, L51, P25, R10

С. В. Писанко

здобувач кафедри економіки та природокористування
 Волинського національного університету
 імені Лесі Українки, м. Луцьк
 e-mail: naukoviy@icloud.com
 ORCID ID: <http://orcid.org/>

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНІЙ ГАЛУЗІ ПІВДЕННО-СХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Запропоновано пріоритетні напрями регулювання інвестиційних та інноваційних процесів в електроенергетичній галузі для Південно-східного регіону України. Визначено об'єкти регулювання. Окреслено концептуальні положення стратегічних пріоритетів регулювання інвестиційних та інноваційних процесів електроенергетичної галузі держави, а також цілі, принципи та імперативи. Зазначено, що Південно-східний регіон України характеризується високим потенціалом розвитку відновлюваної електроенергетики. Здійснено дослідження основних нормативно-правових актів, що за змістом визначають пріоритети регулювання інноваційно-інвестиційних процесів електроенергетичної галузі Південно-східного регіону. Узагальнено основні виклики для розвитку галузі, а також зазначено, які саме ризики це несе для регіонів держави та які розкриваються можливості, зокрема щодо залучення інвестицій. У результаті проведеного дослідження було окреслено низку пріоритетів прямого та загального характеру.

Ключові слова: електроенергетична галузь, електроенергетичний ресурс, стратегічні пріоритети, регулювання процесів, Південно-східний регіон, інноваційна активність, інвестиційна активність.

Pysanko S. STRATEGIC PRIORITIES OF REGULATING THE INVESTMENT AND INNOVATION PROCESSES IN ELECTRIC POWER INDUSTRY OF THE SOUTH-EASTERN REGION OF UKRAINE

Substantiating the priorities of regulating the investment-innovation processes in the electric power industry is of essential practical use for Ukraine and its regions. The priorities should be determined following certain principles to improve the efficiency of their application through organizational, managerial, and economic approaches to promoting low-carbon development consolidated with priorities concerning climate change, economic development, and perspective competitiveness. The paper aims is to examine the main strategic priority directions of regulating the innovation and investment processes occurring in the electric power industry of the country. In this scientific work, the priority directions concerning the regulation of investment and innovative processes of the electric power industry of the South-Eastern region of Ukraine and the directions of its realization are offered. Regulatory objects are specified. The conceptual provisions of the strategic priorities for the regulation of investment and innovation processes in the electricity sector of the state are outlined, as well as the goals, principles, and imperatives are determined. The paper emphasizes that the South-Eastern region of Ukraine is characterized by a high capacity for the development of renewable electricity. An in-depth study of several basic regulations that determine the priorities for regulating innovation and investment processes in the electricity sector of the South-Eastern region is carried out. The main challenges of the industry development are summarized. The risks it carries for the regions of the state as well as the opportunities it gives them, including the attraction of investments, are indicated. As a result of the study, the range of priorities of direct and general nature was outlined.

Keywords: electric power industry, electric power resource, strategic priorities, process regulation, South-Eastern region, innovation activity, investment activity.

Постановка проблеми. Обґрунтування пріоритетів регулювання інвестиційно-інноваційних процесів в електроенергетичній галузі має вагомим практичне значення для України та її регіонів. Визначення таких пріоритетів має здійснюватись за певними принципами, що дозволить підвищити ефективність і результативність втілення їх на практиці через організаційні, управлінські та економічні підходи сприяння низьковуглецевому розвитку з об'єднанням пріоритетів щодо змін клімату та економічного розвитку, перспективної конкурентоспроможності [8; 11; 12; 33; 34].

Аналіз останніх досліджень. На сьогодні питання щодо регулювання інвестиційних та інноваційних процесів в електроенергетичній галузі в регіонах країни є дослідженими недостатньою мірою, що не дозволяє зробити змістовні висновки, а також надати практичні рекомендації відносно ефекту, що очікується в результаті модернізації цих процесів.

Слід зазначити, що дослідники не оцінюють належним чином місце та значення

електроенергетичного ринку у формуванні механізму реалізації належного рівня безпеки як на національному, так і на регіональному рівнях.

Серед науковців, які працювали над означеною проблематикою, варто назвати Л. Беляєва, Н. Добрянську, В. Кислого, В. Купчака А. Шидловського, С. Кудрю, В. Лагодієнка, О. Новосад, О. Павлову, К. Павлова, Л. Торішню, А. Якимчук [3; 14-16; 30; 31].

Метою статті є дослідження основних стратегічних пріоритетних напрямів регулювання інноваційних та інвестиційних процесів, що мають місце в електроенергетичній галузі країни.

Основні результати дослідження. Стратегічні пріоритети регулювання інвестиційно-інноваційних процесів в електроенергетичній галузі – це законодавчо регламентовані заходи щодо залучення інвестицій у галузь для активізації інноваційної діяльності, що відповідає стратегічним цілям розвитку енергетичної галузі, цілям соціально-економічного і безпекового розвитку України та її регіонів.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ УКРАЇНИ

Як об'єкти регулювання інвестиційно-інноваційних процесів в електроенергетичній галузі розглядаються галузь та окремі її сектори (виробничий, передавальний, розподільний), середовище галузі (ринкове, інфраструктурне, інституційне, кадрове, споживче) і процеси галузі (виробничі, збутові, зокрема експортно-імпорتنі, послугові, фінансово-кредитні, інноваційні, інвестиційні та ін.).

Для електроенергетичної галузі України вкрай актуальним є наукове обґрунтування стратегічних цілей регулювання інвестиційно-інноваційних процесів. Визначення їх має здійснюватися за відповідними принципами, об'єктами й цілями. Інвестиційно-інноваційні

процеси галузі мають забезпечувати її інноваційну конкурентоспроможність, урахувавши імперативи сталого розвитку, задоволення потреб суспільства й бізнесу та ефективне використання природно-ресурсного потенціалу країни й регіонів (рис. 1). На сучасному етапі визначальним є імператив сталого розвитку, що справляє всеохоплюючий вплив щодо стратегічних пріоритетів, адже електроенергетична галузь відіграє величезну роль у здійсненні повного «енергетичного переходу» та використання виключно відновлюваних енергетичних ресурсів [18].

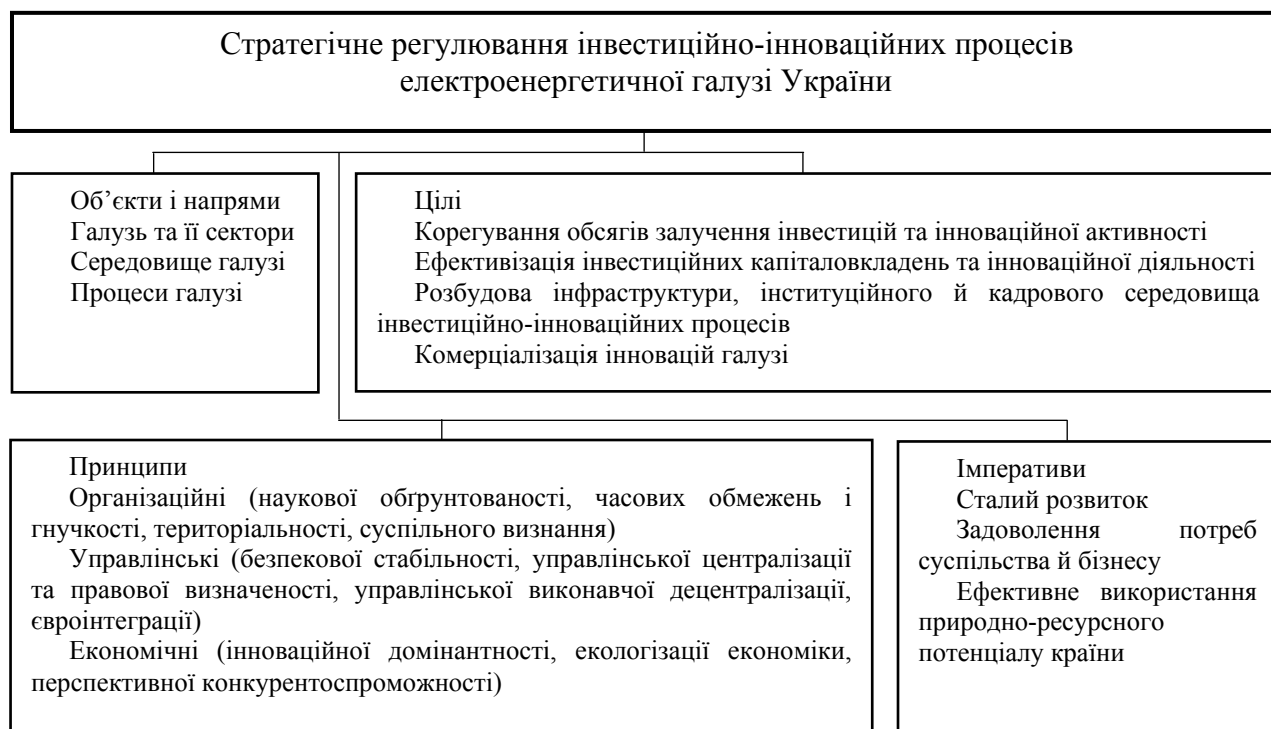

Рис. 1. Концептуальні положення стратегічних пріоритетів регулювання інвестиційно-інноваційних процесів в електроенергетичній галузі України

Джерело: авторська розробка.

Тому у визначенні стратегічних пріоритетів серед принципів зазначено управлінську виконавчу децентралізацію, що передбачає конкретизацію владних повноважень і відповідальності регіональних органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо розвитку галузі і регулювання в ній інвестиційно-інноваційних процесів.

Регіони України вирізняються природно-ресурсними, демографічними, соціальними, економічними, екологічними, інфраструктурними особливостями, що прямо впливають на можливості розвитку електроенергетичної галузі та стратегічні пріоритети стимулювання в ній інвестиційно-інноваційних процесів. Південно-східний регіон України, який охоплює Миколаївську, Херсонську, Дніпропетровську, Запорізьку та Харківську області, має високий потенціал розвитку гідро – та відновлюваної (зокрема сонячної та вітрової) електроенергетики. На території регіону розташовані численні електростанції, які визначають спеціалізацію областей і потенціал

розвитку в них різних сфер електроенергетики. Відповідні сфери мають підтримуватись передусім шляхом застосування адміністративного (недопустимість монополізації, що наразі, на жаль, не відбувається) і стимулюючого інструментарію, регламентованого в законодавстві [20; 22; 24].

Стратегічні пріоритети регулювання інвестиційно-інноваційних процесів в електроенергетичній галузі мають входити в систему чинних стратегічних нормативів загальнодержавного та регіонального значення (рис. 2).

Інноваційні можливості розвитку електроенергетики окреслює Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. У ній не виокремлюється галузевий пріоритет електроенергетики та енергетики, однак декларується залучення інвестицій в інноваційну діяльність у межах розбудови національної інноваційної екосистеми [23].

Області Південно-східного регіону України в регіональних стратегіях вирізняють електроенергетику

Рис. 2. Стратегічні законодавчі нормативи у визначенні пріоритетів регулювання інвестиційно-інноваційних процесів в електроенергетичній галузі Південно-східного регіону України
Джерело: узагальнено автором.

як перспективний інноваційний напрям. Миколаївська область виокремлює завдання впровадження інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки, зокрема підтримку розвитку альтернативної енергетики зі збільшенням частки альтернативної енергії в енергетичному балансі області [26]. Запорізька область теж декларує розвиток альтернативної, відновлюваної енергетики [29]. На використанні відновлюваних джерел енергії зосереджують увагу й інші області, хоча серед конкурентних переваг зазначають вагомість традиційного виробництва електроенергії в структурі економіки. Тому для регіонів актуально розширити проблематику розвитку галузі із сектору відновлюваних джерел енергії та розглядати цілісність виробництва, перерозподілу і споживання електроенергії, виходячи з інтересів інновації та екологізації економіки.

У табл. 1 узагальнено основні виклики для розвитку галузі і зазначено, які ризики це несе для регіонів України та які це дає для них можливості, зокрема щодо залучення інвестицій. Одним з головних ризиків є монополізація. У розвинених країнах електроенергетична галузь функціонує на засадах ринкової конкуренції з високим рівнем дерегуляції та одночасним збереженням підходів щодо чіткого планування виробництва, передавання і збуту електроенергії [33]. Відповідний ринок України перебуває в умовах високого рівня монополізації. Подолання такої ситуації можливе через поступове посилення повноважень регіональних і місцевих органів влади в реалізації інвестиційних проектів з розроблення і впровадження інновацій у галузі.

Виходячи із ситуації несистемної уваги державної влади до інвестиційно-інноваційних процесів, наукове обґрунтування стратегічних пріоритетів їх регулювання в Україні має високе практичне значення та повинно здійснюватися на базі вдосконалення інституційного середовища галузі. Пріоритети доцільно поділяти на концептуальні і прямі, що дасть змогу розподілити повноваження і ресурсні зусилля залежно від міри їхнього впливу.

1. *Стратегічні пріоритети регулювання інвестиційно-інноваційних процесів концептуального (загального) характеру* [2; 5; 6]: здійснення бюджетного фінансування галузі на засадах сталості; нормативно-правове та адміністративне регулювання розподілу інвестицій; пріоритетне стимулювання інвестицій в атомну енергетику; антимонопольне регулювання із залученням міжнародних структур; антикорупційне регулювання профільних органів у галузі; співпраця з ЄС і міжнародними фінансовими установами; державно-приватне партнерство з бізнесом; державно-приватне партнерство з банківськими установами.

2. *Стратегічні пріоритети регулювання інвестиційно-інноваційних процесів прямого характеру*: з прямою участю органів державної влади [7; 9, 13; 21; 27]; з прямою участю місцевих органів державної влади [19]; з прямою участю міжнародних організацій [1; 32]; з прямою участю бізнесу державної форми власності; з прямою участю бізнесу приватної форми власності; з прямою участю банківського сектору [10]; з прямою участю фондового ринку; з прямою участю науково-дослідних та освітніх інститутів [35].

Основні виклики для розвитку електроенергетичної галузі у фокусі регулювання інвестиційно-інноваційних процесів у регіонах

Рівень	Виклики	Ризики для регіонів України	Можливості для регіонів України
Глобальні	Технологічна конкуренція і прогрес	Критична зношеність енергомереж	Залучення внутрішніх інвестицій і зовнішніх кредитів у інфраструктуру
	Ресурсна оптимізація та ощадність	Експансія транзитного потенціалу ліній електропередач України	Залучення зовнішніх інвестицій в інфраструктуру з можливістю прибутків від експорту електроенергії
	Екологізація	Недобросовісна конкуренція за завищених зелених тарифів	Залучення високотехнологічних інвестицій у відновлювану електроенергетику
	Дерегуляція ринку	Відсутність прозорих підходів до планування ціноутворення на послуги електропостачання	Запровадження специфічної фінансової моделі (залежно від співвідношення витрат населення на послуги електропостачання та рівня доходів з позиції соціальної держави)
Національні	Становлення добросовісних конкурентних відносин на ринку зі збереженням природної монополії	Надмірна залежність галузі від державного фінансування Непрозоре ціноутворення на електропостачання для бізнесу й населення	Диференціація джерел фінансування і залучення банківських кредитів за спеціалізацією для сфери енергетики
	Міжгалузева конкуренція (з іншими сферами енергетики)	Монополізація	Розвиток ринку двосторонніх договорів (форвардного й спотового) у частині продажу електроенергії на засадах аукціону
	Внутрішньогалузева конкуренція (з іншими сферами електроенергетики)	Висока заборгованість у сегменті оптового ринку	Розвиток операцій на ринку «на добу наперед» і внутрішньодобовому ринку
Регіональні	Делегування повноважень в умовах децентралізації	Відсутність управлінського досвіду	Можливості реалізації креативних, нестандартних підходів, участі в програмах міжрегіонального (транскордонного) співробітництва

Джерело: [4].

Що стосується Південно-східного регіону, то особливо нагальною є активізація участі всіх областей та їхніх громад у конкурсі проектів Державного фонду регіонального розвитку за сферами «Індустріальні та інноваційні парки», «Енерго-(газо-, тепло-, електро-) забезпечення», «Енергоефективність державних та комунальних медичних та навчальних закладів», адже заявлені області регіону становлять лише 2% загальної кількості [17]. Водночас розглянутий напрям має значний потенціал в областях Південно-східного регіону України, які вже є основними продуцентами та осередками інноваційного розвитку електроенергетичної галузі [28].

Висновки. Електроенергетична галузь України має розвиватись на засадах управлінської виконавчої децентралізації, з первинною реалізацією заходів щодо залучення інвестицій на інноваційні цілі. Визначати можливості активізації інвестиційно-інноваційних процесів слід на науково обґрунтованій основі, з розгорнутим переліком актуальних заходів і з чіткою інституційною відповідальністю.

Регіони України стоять перед численними викликами розвитку електроенергетики, які у вітчизняних реаліях інституціоналізувались у монополістичні практики. Це фактично гальмує становлення конкурентного ринку, знижує інвестиційну привабливість галузі, що обмежує ресурси для інноваційної діяльності. Становлення висококонкурентного ринку є складним завданням, однак можливим до вирішення за наявності політичної волі, зростаючої активності з боку місцевої влади й громадськості та впровадження кращих зарубіжних практик, ураховуючи вітчизняні особливості.

Список використаної літератури

1. Аукціон на маневрову генерацію і перші «зелені» аукціони. *Energy club*: сайт. 16.09.2020. URL: <https://iclub.energy/hubnews/tpost/hs4dcd6aj1-auktson-na-manetrovu-generatsyu-persh-ze>
2. Вимоги до уповноваженого банку ринку електричної енергії: постанова Кабінету Міністрів України від 5.09.2018 р. № 709. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/709-2018-%D0%BF#n11>
3. Добрянська Н. А., Лагодієнко В. В., Торішня Л. А. Перспективи використання відновлювальних джерел енергії в Україні. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. Т. 5. № 2. С. 206-213.
4. *Економічна стратегія: зростання через інвестиції* / Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. 2017. 30 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1YShUX85F9aawBCDeCu68X0BLoivaNLhp/view>
5. Ксьондз Л. Заряд Ахметова: Чому «вимикають» українські АЕС і що буде з тарифами на електроенергію. *ZIK.UA*: сайт. 2020. URL: https://zik.ua/blogs/zariad_akhmetova_chomu_vymykaiut_ukrainski_aes_i_shcho_bude_z_taryfamy_na_elektroenergiyu_967101
6. Інвестиції. *Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України*: сайт. 2020. URL: <https://sae.gov.ua/uk/business/investyscii>
7. Інвестиційна складова може підняти тарифи на електроенергію на 30% – экс-міністр ЖКГ. *Radio*

- Свобода: сайт. 17.08.2017. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28682330.html>
8. Караєва Н. В. Низьковуглецева економіка – передумова сталого розвитку України. *Економічні проблеми сталого розвитку*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. О. Ф. Балацького, м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. Суми: СумДУ, 2013. Т. 3. С. 27-29.
9. Кириченко С. О. Використання світового досвіду задля розвитку соціальної інфраструктури в регіонах України. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*: зб. наук. пр. 2016. № 13. С. 48-55.
10. Кришталь Г. О. Механізми та інструменти партнерства з боку держави у взаємодії з банківським сектором. *Економіка: теорія та практика*. 2017. № 1(9). С. 54-61.
11. Лагодієнко В. В. Сучасний розвиток регіонального електроенергетичного комплексу. *Ефективна економіка*. 2014. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4814>
12. Майстро С. В., Волошин О. Л. Концептуальні засади стратегії державного регулювання та перспективи розвитку альтернативної енергетики в Україні. *Теорія та практика державного управління*: зб. наук. пр. 2015. Вип. 3. С. 100-106.
13. НКРЕКП: «Зелена» генерація виробляє 8% електроенергії, а отримує 26% усіх платежів. *Finbalance*: сайт. 5.05.2020. URL: <http://finbalance.com.ua/news/nkrekp-zelena-heneratsiya-viroblya-8-elektroenerhi-a-otrimu-26-usikh-platezhev>
14. Павлов К. В., Павлова О. М. Формування та регулювання конкурентних відносин на регіональних ринках житла України: монографія. Луцьк: Терен, 2019. 542 с.
15. Павлова О. М., Павлов К. В., Новосад О. В. Інноваційна політика підвищення інноваційного використання регіональних газоутворень підприємств: монографія. Луцьк: СПД Горян Н. В. 2011. 206 с.
16. Павлова О. М., Павлов К. В., Якимчук А. Ю., Сорокопуд І. В., Галянт С. Р. Енергетичний ринок західного регіону України. *Інтернаука. Серія: Економічні науки*. 2020. № 7. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-7-6202>
17. Перелік проектів. *Державний фонд регіонального розвитку*: сайт. 2020. URL: <http://dfir.minregion.gov.ua/Projects-list>
18. Дячук О., Чепелев М., Подолець Р., Трипольська Г. та ін. *Перехід України на відновлювану енергетику до 2050 року*. Київ: Арт Книга, 2017. 88 с.
19. Про електроенергетику: Закон України від 16.10.1997 р. № 575/97-ВР. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575/97-%D0%B2%D1%80#Text>
20. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 695. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11>
21. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на будівництво генеруючої потужності та виконання заходів з управління попитом: постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 677. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/677-2019-%D0%BF#Text>
22. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13.04.2017 р. № 2019-VIII. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text>
23. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»: розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 р. № 605-р. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/605-2017-%D1%80#Text>
24. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 526-р. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>
25. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
26. Проект Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2027 року. *Департамент економічного розвитку та регіональної політики Миколаївської облдержадміністрації*. 2020. URL: <http://economy-mk.gov.ua/index.php/ua/component/content/article/115-napriamky-diialnosti/rehionalnyi-rozvytok/sotsialno-ekonomichni-rozvytok/stratichne-planuvannia/187-stratichne-planuvannia?Itemid=437>
27. Регулятор схвалив RAB-тарифи для перших облэнерго. *Економічна правда*: сайт. 30.10.2020. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/10/30/666787>
28. Розумні мережі (Smart Grid). *Укренерго*: сайт. 2020. URL: <https://ua.energy/majbutnye-ukrenergo/smart-grid>
29. Стратегія розвитку Запорізької області на період до 2027 року. *Запорізька обласна державна адміністрація*: сайт. 2020. URL: <https://www.zoda.gov.ua/news/48277/strategiya-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku.html>
30. Стрішенець О. М., Павлов К. В. Механізм фінансово-кредитного забезпечення енергоефективних заходів на об'єктах ЖБК та ОСБ. *Кліматичні фінанси*: монографія / [ред. М. І. Карлін]. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С. 165-183.
31. Стрішенець О. М., Павлов К. В. Особливості конкурентних відносин на регіональних ринках нерухомості. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*: зб. наук. пр. 2016. Вип. 1(47). Т. 2. С. 35-38.
32. Староста І. Як залучити інвестиції в умовах регульованих і недостатньо розвинених ринків електроенергії. *Юридична газета online*: сайт. 2020. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/energetichne-pravo/yak-zaluchiti-investiciyi.html>
33. Fang R., Hill D. J. A new strategy for transmission expansion in competitive electricity markets. *IEEE Transactions on power systems*. 2003. Vol. 18(1).

Pp. 374-380. DOI: <https://doi.org/10.1109/TPWRS.2002.807083>

34. Glanz S., Schönauer A. L. Towards a low-carbon society via hydrogen and carbon capture and storage: Social acceptance from a stakeholder perspective. *Journal of Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems*. 2021. Vol.9(1). Pp. 1-18. DOI: <https://doi.org/10.13044/j.sdewes.d8.0322>

35. Neuhoff K., de Vries L. Insufficient incentives for investment in electricity generations. *Utilities Policy*. 2004. Vol. 12(4). Pp. 253-267. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jup.2004.06.002>

References

1. Auktsion na manevrovu heneratsiyu i pershi «zeleni» auktsiony [Auction for shunting generation and the first «green» auctions] (2020, Sep 16). *Energy club*: Website. Retrieved from <https://iclub.energy/hubnews/tpost/hs4dcd6aj1-auktsion-na-manevrovu-generatsiyu-persh-ze> [in Ukrainian].

2. Vymohy do upovnovazhenoho banku rynku elektrychnoi enerhii [Requirements to the authorized bank of the electricity market]. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2018, Sep 5, 709. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/709-2018-%D0%BF#n11> [in Ukrainian].

3. Dobryanska, N. A., Lahodiyenko, V. V., & Torishnya, L. A. (2020). Perspektyvy vykorystannya vidnovlyuval'nykh dzherel enerhiyi v Ukraini [Prospects for the use of renewable energy sources in Ukraine]. *Ukrayins'kyi zhurnal prykladnoyi ekonomiky – Ukrainian Journal of Applied Economics*, 5:2, 206-213 [in Ukrainian].

4. Ekonomichna stratehiya: zrostannya cherez investytsiyi [Economic strategy: growth through investment] (2017). Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine. Retrieved from https://drive.google.com/file/d/1YShUX85F9aawBCDeC_u68X0BLoivaNLhp/view [in Ukrainian].

5. Ksyondz, L. (2020). Zaryad Akhmetova: Chomu «vymykayut'» ukrayns'ki AES i shcho bude z taryfamy na elektroenerhiyu [Akhmetov's charge: Why do Ukrainian NPPs are «shutted down» and what will happen to electricity tariffs]. *ZIK.UA*: Website. Retrieved from https://zik.ua/blogs/zariad_akhmetova_chomu_vymykaiut_ukrainski_aes_i_shcho_bude_z_taryfamy_na_elektroenerhiyu_967101 [in Ukrainian].

6. Investytsiyi [Investments] (2020). *State Agency for Energy Efficiency and Energy Saving of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://sae.gov.ua/uk/business/investyscii> [in Ukrainian].

7. Investytsiyina skladova mozhe pidnyaty taryfy na elektroenerhiyu na 30% – eks-ministr ZhKH [The investment component can raise electricity tariffs by 30% – ex-Minister of Housing (2017, Sep 17)]. *Radio Svoboda*: Website. Retrieved from <https://www.radiosvoboda.org/a/28682330.html> [in Ukrainian].

8. Karayeva, N. V. (2013). Nyzkovuhletseva ekonomika – peredumova staloho rozvytku Ukrainy [Low-carbon economy is a prerequisite for sustainable development of Ukraine]. In *Ekonomichni problemy staloho rozvytku [Economic problems of sustainable development]*: Proceedings of the International scientific-practical conference dedicated to the memory of Prof.

O. F. Balatsky, Sumy, April 24-26, 2013]. Sumy: SumSU. Vol. 3 (pp. 27-29). [in Ukrainian].

9. Kyrychenko, S. O. (2016). Vykorystannya svitovoho dosvidu zadlya rozvytku sotsial'noyi infrastruktury v rehionakh Ukrainy [Use of world experience for the development of social infrastructure in the regions of Ukraine]. In *Ekonomichnyy visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyy instytut» [Economic bulletin of National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute»]*: Vol. 13 (pp. 48-55) [in Ukrainian].

10. Kryshchal, H. O. (2017) Mekhanizmy ta instrumenty partnerstva z boku derzhavy u vzayemodiyi z bankivskym sektorom [Mechanisms and tools of partnership by the state in cooperation with the banking sector]. *Ekonomika: teoriya ta praktyka – Economics: theory and practice*, 54-61. [in Ukrainian].

11. Lahodiyenko, V. V. (2014). Suchasnyy rozvytok rehional'noho elektroenerhetychnoho kompleksu [Modern development of the regional electric power complex]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, 2. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4814> [in Ukrainian].

12. Maystro, S. V., & Voloshyn, O. L. (2015). Kontseptual'ni zasady stratehiyi derzhavnogo rehulyuvannya ta perspektyvy rozvytku al'ternatyvnoyi enerhetyky v Ukraini [Conceptual bases of strategy of state regulation and prospects of development of alternative energy in Ukraine]. In *Teoriya ta praktyka derzhavnogo upravlinnya [Theory and practice of public administration]*: Vol. 3 (pp. 100-106). [in Ukrainian].

13. NKREKP: «Zelena» heneratsiia vyroblyae 8% elektroenerhii, a otrymuie 26% usikh platezhiv (2020, May 05). [NCSREU: «Green» generation produces 8% of electricity and receives 26% of all payments]. *Finbalance*: Website. Retrieved from <http://finbalance.com.ua/news/nkrekp-zelena-heneratsiya-viroblya-8-elektroenerhi-a-otrimu-26-usikh-platezhiv> [in Ukrainian].

14. Pavlov, K. V., & Pavlova, O. M. (2019). Formuvannya ta rehulyuvannya konkurentnykh vidnosyn na rehional'nykh ryinkakh zhytla Ukrainy [Formation and regulation of competitive relations in the regional housing markets of Ukraine]. Lutsk: Teren. [in Ukrainian].

15. Pavlova, O. M., Pavlov, K. V., & Novosad, O. V. (2011). Innovatsiyina polityka pidvyshchennya innovatsiynoho vykorystannya rehional'nykh hazoutvoren' pidpryemstv [Innovative policy of increasing the innovative use of regional gas formations of enterprises]. Lutsk: Entrepreneurial subject Horyan N. V. [in Ukrainian].

16. Pavlova, O. M., Pavlov, K. V., Yakymchuk, A. Yu., Sorokopud, I. V., & Halvant, S. R. (2020). Enerhetychnyy rynek zakhidnoho rehionu Ukrainy [Energy market of the western region of Ukraine]. *Internauka. Seriya: Ekonomichni nauky – Interscience. Series: Economic Sciences*, 7. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-7-6202> [in Ukrainian].

17. Perelik proektiv [List of projects] (2020). *State Fund for Regional Development*: Website. Retrieved from <http://dfr.minregion.gov.ua/Projects-list> [in Ukrainian].

18. Dyachuk, O., Chepelyev, M., Podolets, R., & Trypolska, H., et al. (2017). *Perekhid Ukrayiny na vidnovlyuvanu enerhetyku do 2050 roku* [Transition of Ukraine to renewable energy by 2050]. Kyiv: Art Book. [in Ukrainian].
19. Pro elektroenerhetyku [About electric power industry] (1997). Law of Ukraine, adopted on 1997, Oct 16, 575/97-VR. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575/97-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
20. Pro zatverdzenyia Derzhavnoi stratehii rehional'noho rozvytku na 2021-2027 roky [On approval of the State Strategy for Regional Development for 2021-2027] (2020). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2020, Aug 5, 695. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11> [in Ukrainian].
21. Pro zatverdzhennia Poryadku provedennia konkursu na budivnytstvo heneruyuchoi potuzhnosti ta vykonannia zakhodiv z upravlinnia popytom [On approval of the Procedure for conducting a tender for the construction of generating capacity and implementation of demand management measures] (2019). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2019, Jul 10, 677. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/677-2019-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
22. Pro rynek elektrychnoi enerhii [On approval of the Procedure for conducting a tender for the construction of generating capacity and implementation of demand management measures] (2019). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2019, Jul 10, 677. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text> [in Ukrainian].
23. Pro skhvalennia Enerhetychnoi stratehii Ukrayiny na period do 2035 roku «Bezpeka, enerhoefektyvnist', konkurentospromozhnist'» [On approval of the Energy Strategy of Ukraine for the period up to 2035 «Security, energy efficiency, competitiveness»] (2017). Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2017, Sep 18, 605-r. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/605-2017-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
24. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku sfery innovatsiynoi diyal'nosti na period do 2030 roku [On approval of the Strategy for the development of innovation for the period up to 2030] (2019). Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2019, Jul 10, 526-r. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
25. Pro Tsili staloho rozvytku Ukrayiny na period do 2030 roku [On the Sustainable Development Goals of Ukraine until 2030] (2019). Decree of the President of Ukraine, adopted on 2019, Sep 30, 722/2019. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> [in Ukrainian].
26. Proyeckt Stratehii rozvytku Mykolayivs'koi oblasti na period do 2027 roku [Draft Strategy of development of the Mykolayiv area for the period till 2027] (2020). *Department of Economic Development and Regional Policy of the Mykolayiv Regional State Administration*: Website. Retrieved from <http://economy-mk.gov.ua/index.php/ua/component/content/article/115-napriamky-diialnosti/rehionalnyi-rozvytok/sotsialno-ekonomichni-rozvytok/stratehichne-planuvannia/187-stratehichne-planuvannia?Itemid=437> [in Ukrainian].
27. Rehulyator skhvalyv RAB-taryfy dlya pershykh oblenerho [The regulator approved RAB-tariffs for the first oblenergos] (2020, Oct 30). *Economic truth*: Website. Retrieved from <https://www.epravda.com.ua/news/2020/10/30/666787> [in Ukrainian].
28. Rozumni merezhi [Smart Grid] (2020). *Ukrenergo*: Website. Retrieved from <https://ua.energy/majbutnye-ukrenergo/smart-grid/> [in Ukrainian].
29. Stratehiya rozvytku Zaporiz'koi oblasti na period do 2027 roku [Development strategy of Zaporizhia region for the period up to 2027]. *Zaporizhia Regional State Administration*: Website. Retrieved from <https://www.zoda.gov.ua/news/48277/strategiya-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku.html> [in Ukrainian].
30. Strishenets, O. M., & Pavlov, K. V. (2017). Mekhanizm finansovo-kredytnoho zabezpechennia enerhoefektyvnykh zakhodiv na ob'yehtakh ZhBK ta OSB [The mechanism of financial and credit support of energy efficiency measures at HCC and ACH facilities]. In *Klimatychni finansy [Climate finance]* (pp. 165-183). Lutsk: Tower-Print. [in Ukrainian].
31. Strishenets, O. M., & Pavlov, K. V. (2016). Osoblyvosti konkurentnykh vidnosyn na rehional'nykh rynkakh nerukhomosti [Features of competitive relations in regional real estate markets]. In *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Seriya: Ekonomika [Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Economics]*: Vol. 1(47):2 (pp. 35-38). [in Ukrainian].
32. Starosta, I. (2020). Yak zaluchyty investytsii v umovakh rehulovanykh i nedostatno rozvynenykh rynkiv elektroenerhii [How to attract investment in a regulated and underdeveloped electricity markets]. *Legal newspaper online*: Website. Retrieved from <https://yur-gazeta.com/publications/practice/energetichne-pravo/yak-zaluchiti-investyciyi.html> [in Ukrainian].
33. Fang, R., & Hill, D. J. (2003). A new strategy for transmission expansion in competitive electricity markets. *IEEE Transactions on power systems*, 18(1), 374-380. DOI: 10.1109/TPWRS.2002.807083
34. Glanz, S., & Schönauer, A. L. (2021). Towards a low-carbon society via hydrogen and carbon capture and storage: Social acceptance from a stakeholder perspective. *Journal of Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems*, 9(1), 1-18. DOI: <https://doi.org/10.13044/j.sdewes.d8.0322>
35. Neuhoff, K., & de Vries, L. (2004). Insufficient incentives for investment in electricity generations. *Utilities Policy*, 12(4), 253-267. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jup.2004.06.002>

Надійшло 25.10.2020 р.